

Plats och tid	Sessionssalen, onsdagen den 11 mars 2026 kl 09:00-12:00		
Beslutande			
Ledamöter	Erika Engberg (S), Ordförande Olov Nilsson Sträng (S) Ulrika Lövgren (S) Christina Ung (S) Vitali Kinuka (S) ersätter PO Moberg (M) Efrem Habte (C) ersätter Elisabeth Johansson (C), 1:e vice ordförande Anders Bergman (SD) Christer Lund (SD) Marcus Löf Hällström (KD), 2:e vice ordförande Bengt Olof Staffas (BP) Saga Astner (L)		
Ersättare	Maria Lindén (S) Marina Nilsson (C) Stefan Sandsgård (KD) Thomas Backan (BP)	10:25-12:00 09:10-12:00	
Övriga närvarande	Christina Lans, förvaltningschef Britt-Marie Blom Lindström, medicinskt ansvarig sjuksköterska § 17 Julia Norén, ekonom §§ 18-19 Jennie Olsson, kvalitetssamordnare § 21 Zanna Svedberg, lex Sarah-utredare § 21 Helen Lind, verksamhetsutvecklare § 22 Tove Dagh, verksamhetscontroller § 25 Markus Thorsteinsen, verksamhetschef § 26 Helena Lööf, nämndsekreterare		
	Sammanträdet är stängt under ärenden som omfattas av sekretess, §§ 30-31.		
Justerare	Christer Lund		
Justeringens dag och tid	Tisdagen den 17 mars 2026, kl. 09:00		
Underskrifter	<i>Protokollet är digitalt signerat, se sista sidan</i>		
	_____ Helena Lööf, sekreterare		Paragrafer § 16-31

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Protokollet är digitalt signerat, se sista sidan

Erika Engberg, ordförande

Paragrafer § 16-31

Protokollet är digitalt signerat, se sista sidan

Christer Lund, justerande

Paragrafer § 16-31

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Instans

Socialnämnden

Sammanträdesdatum 2026-03-11

**Datum då anslaget
sätts upp**

2026-03-18

Datum då anslaget tas ned 2026-04-09

**Förvaringsplats för
protokollet**

Digitalt, Ciceron

Underskrift

Protokollet är digitalt signerat, se sista sidan

Erika Engberg, ordförande

Ordförande
Erika Engberg
Digitalt signerat

Justerande
Christer Lund
Digitalt signerat

Utdragsbestyrkande

Innehållsförteckning

§ 16 Godkännande av dagordning 2026.....	7
Beslut	7
Redogörelse	7
Beslutet skickas till	7
§ 17 Patientsäkerhetsberättelse 2025.....	8
Beslut	8
Redogörelse	8
Handlingar	10
Beslutet skickas till	10
§ 18 Resultatrapporter 2026.....	11
Beslut	11
Redogörelse	11
Handlingar	13
Beslutet skickas till	13
§ 19 Investeringsbudget 2027-2031	14
Beslut	14
Redogörelse	14
Handlingar	15
Beslutet skickas till	15
§ 20 Uppdrag till förvaltningschef att intensifiera det systematiska arbetsmiljöarbetet på alla nivåer	16
Beslut	16
Redogörelse	16
Handlingar	20
Beslutet skickas till	20
§ 21 Kvalitetsberättelsen 2025.....	21
Beslut	21
Redogörelse	21
Handlingar	22
Beslutet skickas till	22
§ 22 Remiss - Utkast till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga (S2026/00342)..	23
Beslut	23
Redogörelse	23
Handlingar	24
Beslutet skickas till	24
§ 23 Rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade 2025	25

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Beslut	25
Redogörelse	25
Handlingar	26
Beslutet skickas till	26
§ 24 Val av ledamöter och ersättare samt ordförande och vice ordförande i socialnämndens arbetsutskott för mandatperioden 2023-2026 - ny ersättare	27
Beslut	27
Redogörelse	27
Beslutet skickas till	27
§ 25 Uppföljning av beslut i socialnämnden 2026	28
Beslut	28
Redogörelse	28
Handlingar	29
Beslutet skickas till	29
§ 26 Information till socialnämnden 2026	30
Beslut	30
Redogörelse	30
Beslutet skickas till	30
§ 27 Delgivningar i socialnämnden 2026	31
Beslut	31
Handlingar	31
Beslutet skickas till	31
§ 28 Anmälan av delegationsbeslut 2026	32
Beslut	32
Handlingar	32
Beslutet skickas till	32
§ 29 Nämndinitiativ - Utred förutsättningarna för att erbjuda arbetsskor till omsorgspersonalen i Bollnäs kommun	33
Beslut	33
Redogörelse	33
Yrkanden	34
Propositionsordningar	34
Beslutet skickas till	34
§ 30 Information om inkomna domar och beslut avseende äldreomsorgen och funktionsstöd 2026	35
Beslut	35
Redogörelse	35
Handlingar	35

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Beslutet skickas till 35

§ 31 Information om inkomna domar och beslut avseende individ- och familjeomsorgen 2026 36

Beslut 36

Redogörelse 36

Handlingar 36

Beslutet skickas till 36

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00013

§ 16 Godkännande av dagordning 2026**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att godkänna dagordningen såsom tidigare meddelad och anmäld på dagens sammanträde.

Redogörelse

Med stöd av kommunallagen 4 kapitlet 20 § begär Christer Lund (SD) att ärende "Utred förutsättningarna för att erbjuda arbetsskor till omsorgspersonalen i Bollnäs kommun" ska behandlas vid dagens sammanträde.

Nämndinitiativet hanteras som ärende 14 på dagordningen idag.

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2025-00391

§ 17 Patientsäkerhetsberättelse 2025

Beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna Patientsäkerhetsberättelsen 2025.

Redogörelse

Patientsäkerhetsberättelsen är en sammanfattande redovisning av förvaltningens patientsäkerhetsarbete under det gångna året, det vill säga hur verksamhetens patientsäkerhet systematiskt och fortlöpande säkrats och utvecklats, vilka åtgärder som vidtagits och vilka resultat som uppnåtts. Patientsäkerhetsberättelse ska enligt Patientsäkerhetslagen upprättas årligen och vara klar senast första mars.

De viktigaste åtgärderna som vidtagits

- Överföring av styrdokument till den nya ytan har (om)startat.
- Ny skarpare rutin för delegering av läkemedel även i säbo.
- Demenssköterska rekryterad
- Metodstödjare är nu certifierad BPSD-utbildare (tre certifierade har vi nu)
- Hälsoärenden fördelas till omsorgspersonal digitalt
- Strategimöten mellan verksamhetsområden med fokus på teamträffar och därmed stärka arbetet med Senior Alert och BPSD.
- Driftstoppsrutin är implementerad.
- Systematisk information/introduktion till förvaltningens chefer gällande FoH ansvar
- Implementerat ”One-Wound appen” för kvalitetssäkring av sårvård.
- Patientsäkerhetsdialog mellan säbo och HC är implementerad

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

De viktigaste resultaten som uppnåtts

- Arbetet med BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demenssjukdom) redovisar förbättrade resultat och är ett hållbart arbetssätt.
- Senior Alert-registret, antalet riskbedömningar har ökat
- Palliativa registret visar väldigt få munhälsobedömningar
- Neuroleptika- användning har ökat
- Läkemedelsgenomgångar lägre antal pga journalbyte i Region Gävleborg

En blick framåt

- Fortsätta implementera kvalitetsmodulen i Stratsys.
- Fortsatt flytt av styrdokument till kommunens nya yta samt implementera ytans användning
- Verka för att hälso- och sjukvårdsjournalen ska fungera friktionsfritt så vi kan utveckla den och vår verksamhet i övrigt samt även följa upp vår dokumentation och vara uthållig gällande nya rutiner
- Följa rehabs arbete med rehabplaner enligt ny nationell mall.
- Kompetensförsörjning, rekrytering och introduktion är grundläggande.
- Nära vård får draghjälp av nya Socialtjänstlagens implementering.
- Viktigt att alla har kunskap om alla de olika faktorer som påverkar att en person faller och att den kunskapen används.
- Omtag med införande av läkemedelsautomater.
- Samverkan med psykiatri, både slutenvården och öppenvården så att de patienter som behöver specialistsjukvård ska få det.
- Implementera nytt system (Link) för informationsöverföring efter inskrivning i slutenvården.
- Fokusera på att teamträffar för samverkan i arbetet med Senior Alert och BPSD ska vara ett naturligt sätt att arbeta och inte prioriteras bort.
- Mer konkret arbete med kris och beredskapsfrågan i samverkan med Region Gävleborg

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

- Patientsäkerhetsdialog mellan säbo och HC fortsätter
- MAR (medicinskt ansvarig för rehab) ska ev. anställas (om lagförslag blir verklighet)
- Rutin gällande skydds- och begränsningsåtgärder ska revideras och följas upp

Socialnämndens arbetsutskott beslutade 2026-02-25, § 53, föreslå socialnämnden besluta att godkänna Patientsäkerhetsberättelsen 2025.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska Britt-Marie Blom Lindström föredrar ärendet.

Handlingar

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut 2026-02-25 § 53

Tjänsteutlåtande Patientsäkerhetsberättelse 2025

Patientsäkerhetsberättelse 2025

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00003

§ 18 Resultatrapporter 2026**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att godkänna månadsuppföljningen för februari 2026 socialnämnden.

Redogörelse

Verksamheterna inom förvaltningen upplever fortsatt hög belastning med kapacitetsbrist i särskilt boende, gruppboenden och daglig verksamhet. Beslut om tillfälligt särskilt boende, fem nya SÄBO-platser med planerad start i april 2026 för att avlasta den kö och möjliggöra en bättre tillgänglighet av korttidsplatser. Många enheter är fullt belagda och det saknas både permanenta bostäder och ersättningslokaler för flera boenden, vilket skapar risk för kvalitetsbrister, viten och höga kostnader för utskrivningsklara individer från slutenvården. Behovet av fler familjehem är stort men svårt att rekrytera då barn och ungas problematik blir allt större. Planering och handlingsplaner pågår för barn och unga, socialpsykiatri och boendestöd utifrån att möjliggöra större utbud av hemmaplanslösningar och optimering av resurser inom boendestöds verksamheten. Även kostnaderna för försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd bidrar till underskottet. Majoriteten av biståndsärendena är kopplade till arbetslöshet och samverkan mellan försörjningsstöd och Arbetsmarknad och etablering (AME) pågår och fördjupas kontinuerligt. Trycket är högt på AME vilket gör att det ibland kan bli viss kö för att komma igång i insatser.

Hög sjukfrånvaro, vakanser och stort behov av vikarier skapar bemanningsutmaningar. Samtidigt gör personalbrist och komplexa brukarbehov rekrytering och kompetensförsörjning svår, särskilt för arbete med missbruk och komplexa funktionsnedsättningar. Arbetsmiljöfrågor, inklusive risk för hot och våld är prioriterade efter myndighetsinspektioner. Sommarrekrytering och kompetensutveckling pågår, men räcker inte fullt ut för att möta behovet.

Det bokförda resultatet per februari 2026 visar på ett totalt underskott på cirka -4,2 miljoner kronor för hela Socialförvaltningen. Jämfört med föregående månad är det en försämring med 2,9 miljoner kronor. Nettokostnadsutfallet för perioden 2026 uppgår till -156,1 miljoner

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

kronor och är vid en jämförelse med samma period 2025 8,3 mnkr mer, exkl. AME som inte räknas med i nettokostnadsutfallet för perioden 2025.

Väsentliga orsaker till resultatavvikelsen till och med februari är:

- Högre personalkostnader än budgeterat.
- Högre placeringskostnader än budgeterat inom individ och familjeomsorg.
- Högre kostnader för försörjningsstöd än budgeterat.
- Högre kostnader för brukare inom personlig assistans.
- Ökat vård- och omsorgsbehov hos brukare inom äldreomsorgen.

Ett stort antal åtgärder i syfte att nå en budget i balans har redovisats på enhets- och verksamhetsnivå. En del av åtgärderna kan komma att förutsätta politiska beslut medan andra kan hanteras på förvaltnings- eller verksamhetsnivå. Flera åtgärder har koppling till de olika uppdrag till förvaltningschef som beslutats av socialnämnden. De åtgärder som chefer i verksamheten tagit fram visar på en hög grad av krismedvetenhet.

De statsbidrag som sökts och beviljats har en avgörande betydelse för den fortsatta utvecklingen av verksamheten inom förvaltningen. Särskilt positivt är att Äldreomsorgs lyftet blir kvar och att det även innefattar verksamheten inom funktions stöd, vilket kommer möjliggöra en fortsatt satsning på utbildning av redan anställd personal. Förvaltningen arbetar tillsammans med HR och partsgemensamma arbetsgrupper med att sänka sjukfrånvaron vilket under 2025 lett till minskad sjukfrånvaro. Arbete är kontinuerligt och behöver fortsätta med utgångspunkt i det arbetet som genomförts avseende friskfaktorer med stöd av Sunt Arbetsliv. I analysen av det ekonomiska resultatet har förvaltningen utgått från nuvarande resultat och förväntad utveckling framåt, där kostnader kopplat till nya lagförslag som ställer krav på förändringar, omställning och utveckling. Påverkan på den ansträngda ekonomin i förvaltningen härrör till lagkrav och omställningsarbetet i verksamheten, vilket ställer höga krav på socialtjänsten som i sin tur gör att det är svårt att bedöma utvecklingen med säkerhet. Utöver bestämmelser om dygnsvila och dess påverkan på ekonomi påverkar kostnader för externa placeringar samt konsulentstödda familjehem inom Individ- och familjeomsorgen utfallet i hög grad.

En avgörande åtgärd för en ekonomi i balans är att det finns platser att tillgå som motsvarar beslutade behov inom äldreomsorg och funktionsstödsverksamheten. En annan avgörande faktor är det förebyggande

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

arbetet i kommunen samt samverkan med andra aktörer som tex Regionen för att möjliggöra att medborgare klarar sig själv i större omfattning utan insatser från socialtjänstens verksamheter. Även samverkan med Polisen kring brottsförebyggande arbete har en avgörande påverkan. Åtgärder i form av fler E-tjänster och stöd av AI i handläggningen förutsätter stöd från IT och digitaliseringsstrateg.

Förvaltningen har tillsammans med stödfunktioner från ekonomienheten påbörjat ett nytt arbetssätt kring budget och ekonomi. Det har ökat medvetenheten och förvaltningen har belyst problemområden och tagit fram handlingsplaner och aktiviteter.

En ny utvecklingsplan för en ekonomi i balans 2024–2027 är framtagen och presenterades socialnämnden i februari 2024. En del av de åtgärder som finns i utvecklingsplanen är en fortsättning på de åtgärder som återfanns i tidigare plan och revideras kontinuerligt i verksamheten för att nå målsättningen med en ekonomi i balans. Alla delar i utvecklingsplanen är påbörjade och ett intensivt arbete och samverkan pågår i verksamheten.

Förvaltningschef Christina Lans och ekonom Julia Norén föredrar ärendet.

Handlingar

Tjänsteutlåtande månadsrapport februari 2026 socialnämnden

Månadsrapport februari 2026 socialnämnden

Månadsrapport Socialnämnd 2026-02 presentation

Områden att följa redovisas per månad och vid bokslut 2026

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, ekonomikontoret, revisorer, akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00002

§ 19 Investeringsbudget 2027-2031**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att godkänna begäran om investeringsbudget avseende 2027–2031.

Redogörelse

Investeringsprocessen inleds med att nämnderna presenterar sina äskanden under mars månad och att kommunchefens ledningsgrupp (KCL) bereder ärendet för att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige skall besluta om investeringsplanen under juni 2026.

Beslut kommer tas för en femårsbudget. Kommande period är 2027 – 2031. Investeringsbudgeten kommer sedan uppdateras årligen.

Investeringsbudgeten följer investeringsreglementet. Budgetprocessen är uppdelad i dels en investeringsdel, dels en driftdel för att ytterligare förbättra styrningen av investeringskostnaderna och därmed förbättra kommunens likviditetsplanering samt att möjliggöra en förbättrad process avseende driftsbudgeten.

Investeringsmedel gällande införande av välfärdsteknologi och inventarier i befintliga verksamheter kommer arbetas in i driftbudget. Vid investeringar i nya boenden kommer kostnader för välfärdsteknik att räknas in.

Beslut har fattats om att bygga nytt särskilt boende med 58 platser.

Det finns behov av inventarier för ett nya särskilt boenden med 58 platser. Sedan tidigare finns investeringsmedel för detta motsvarande 6 mnkr. Utifrån en omvärldsbevakning har nya beräkningar tagits fram. Byggnaden beräknas kunna tas i bruk våren 2027.

Det nya boendet kommer ha behov av inventarier i form av möbler och välfärdsteknik m.m. Socialförvaltningen har beräknat sina inventariiekostnader och de förvaltningar som påverkas av nybyggnation behöver inkomma med sina behov som till exempel städvagnar m.m för serviceenheten och husgeråd m.m för kostenheten.

Vid beräkning av kostnad för inventarier har hänsyn tagits till de lokalfunktionsprogram som antagits av socialnämnden. I de äskade

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

investeringsmedlen för nya platser ingår inte kostnader för konstnärlig utsmyckning.

Socialnämndens utökade behov avseende ovanstående kan inte fullt ut lösas inom befintlig driftbudget. Bedömningen är att ovanstående investeringar är absolut nödvändiga för att verksamheten ska kunna bedrivas tryggt och säkert enligt lagstiftningens krav ur ett verksamhets- och arbetsmiljöperspektiv.

Socialnämndens arbetsutskott beslutade 2026-02-25, § 51, föreslå socialnämnden besluta att godkänna begäran om investeringsbudget avseende 2027–2031.

Förvaltningschef Christina Lans och ekonom Julia Norén föredrar ärendet.

Handlingar

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut 2026-02-25 § 51

Tjänsteutlåtande Investeringsbudget 2027-2031

Investeringar Bilaga 3 Investeringsplan inkl. beslutsunderlag projekt 2749 - år 2027

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, ekonomikontoret, akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2024-00295

§ 20 Uppdrag till förvaltningschef att intensifiera det systematiska arbetsmiljöarbetet på alla nivåer**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att förklara sig informerad om arbetet i förvaltningen att intensifiera det systematiska arbetsmiljöarbetet på alla nivåer.

Redogörelse

Socialnämnden uppdrog i beslut 2024-09-25, § 105 till förvaltningschef att intensifiera det systematiska arbetsmiljöarbetet på alla nivåer.

Socialnämndens beslutade 2025-09-24, § 95, att förklara sig informerad om arbetet i förvaltningen att intensifiera det systematiska arbetsmiljöarbetet på alla nivåer, samt att på socialnämnden i mars och i oktober återrapportera till nämnden hur det fortsatta arbetet fortlöper, med början mars 2026.

Den totala sjukfrånvaron för förvaltningen december månad 2025 är 9,70 % att jämföra med 11,57 % för samma period 2023. Så väl korttidsfrånvaron som långtidsfrånvaron har minskat likaså sjukfrånvaron uppdelad på män och kvinnor visare på minskningar i jämförelse mellan 2023 och 2025.

Sjuklönekostnader (inkl. prel PO) till och med december 2025 uppgår till 20,7 miljoner kronor (22,5 mnkr år 2024). Vilket visar en kostnadssänkning med 1,8 mnkr i jämförelse med samma period 2024.

Korttidsfrånvaron (1–14 dagar) är generellt låg, ofta kring 1–3 %, medan andelen långtidssjukskrivningar utgör en betydande och i vissa enheter växande del av totalen.

Köns- och åldersmönster: visar minskad frånvaro bland kvinnor och ökningsar bland män i specifika enheter; åldersgrupper ligger relativt lika med 30–49-åringar något lägre i en översikt.

Korttidsfrånvaro drivs ofta av vanliga infektioner (förkylningar, vinterkräksjuka) och i vissa fall av icke-arbetsrelaterade kortvariga fysiska problem.

- Långtidssjukskrivningar har blandade orsaker: allvarlig sjukdom eller icke-arbetsrelaterade hälsoproblem, men också arbetsrelaterade faktorer såsom

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

hög arbetsbelastning, komplexa klientärenden, organisatoriska förändringar och brister i återhämtning.

- Arbetsmiljöfaktorer som bidrar till stress är hög arbetsbörda, personalbrist, frekventa organisations- och schemaändringar, komplexa klientförhållanden, ergonomiska brister och digitala/operativa störningar.

Framgångsfaktorer och vidtagna åtgärder

- Systematiskt arbete med tidig kontakt, uppföljning och samverkan mellan chefer, HR, företagshälsa och fackliga företrädare framhålls som centralt för att minska frånvaro.

- Individanpassade insatser och stegvis återgång till arbete, tydliga roller, teamfokus och utbildning kring frånvaroskäl bidrar till förbättring.

- Rekryteringsinsatser vid hög arbetsbelastning, utbildningssatsningar och rollförtydliganden används för att hantera bristande kompetens och hög arbetsbelastning.

Risker och kvarstående utmaningar

- Rekryterings- och kompetensförsörjnings svårigheter är ett långsiktigt problem som bidrar till frånvaron och ökar belastningen på kvarvarande personal.

- Hög andel långtidssjukskrivningar i vissa enheter, ökad komplexitet i klientärenden och personalomsättning utgör fortsatt risk för arbetsmiljön och servicekvaliteten.

Fokusområden framåt

- Fortsätta arbetet med friskfaktorer i förvaltningen som nu genomförs i form av workshop

- Fortsatt tidig och nära uppföljning av sjuka medarbetare samt låg tröskel för samverkan med HR och företagshälsa.

- Målmedvetna rekryterings- och kompetensplaner samt utbildningsinsatser för att möta behovet av kvalificerad personal.

- Förebyggande åtgärder för arbetsmiljö: utveckla arbetet med flexibla arbetstidsavtal i samverkan med HR och fackliga organisationer

- Fortsatt användning av flexibla lösningar för att upprätthålla verksamhetskontinuitet i korta perioder.

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Sammanfattning i korthet

Sjukfrånvaron visar på förbättringar i flera verksamheter tack vare strukturerade uppföljnings- och stödsatser, men kvarvarande långtidssjukskrivningar, rekryteringsbrist och hög arbetsbelastning i vissa enheter kräver fortsatt, riktat arbete med personalstöd, kompetensförsörjning och förebyggande arbetsmiljöåtgärder.

Det nära samarbetet med HR konsulter och chefer är en viktig del i arbetet med att sänka sjukfrånvaron och har bidragit till att underlätta arbetet för chefer och medarbetare. Att förebygga sjukfrånvaro och främja god arbetsmiljö är en ständigt aktuell fråga där återrehabilitering till arbete är en viktig faktor men naturligtvis aldrig viktigare än att skapa en arbetsmiljö som förebygger ohälsa. Från 2023 har förvaltningen fått månatlig redovisning av korttidsfrånvaro vilket tidigare inte varit fallet.

Frågor som rör sjukfrånvaro lyfts och diskuteras i samtliga ledningsgrupper, på arbetsplatsträffar och på LOSAM, VESAM och FÖSAM. Frågan avseende arbetsmiljö är en stående punkt på arbetsplatsträffar, LOSAM, VESAM och FÖSAM.

Inom äldreomsorgens verksamheter inom särskilt boende och hemtjänst genomförs ett arbete med stöd av HR och företagshälsovården på APT där frågor om vad som är orsak att sjukskriva sig, vad är frågor som handlar om "livet" och vad behöver man ta ansvar för själv som individ kopplat till sin hälsa.

Arbete med friskfaktorer utifrån Sund Arbetslivs utgångspunkter pågår i förvaltningen sedan september 2025 i samverkan med HR och fackliga organisationer. Det innefattar föreläsningar och workshops där chefer och skyddsombud deltar tillsammans.

Inför skyddskommitté analyseras aktuella arbetsmiljöområden och ärenden i dialog på förberedelseträff och i ledningsgrupp. HR och Företagshälsovård bistår som stödfunktioner.

Följande punkter har analyserats inför skyddskommitté höst 2025:

- Föreskrifter, styrdokument, värdegrund, roller och ansvar

Friskfaktor Rättvis och transparent organisation

- Vår sociala arbetsmiljö – OSA, diskriminering och kränkande särbehandling

Friskfaktor Kommunikation och återkoppling

- Arbetstid och arbetsbelastning – OSA

Friskfaktor Prioritering av arbetsuppgifter

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

- Chefers förutsättningar och ledarskap

Friskfaktor Närvarande, tillitsfullt och engagerat Ledarskap

- Specifika arbetsmiljöärenden
- Företagshälsovård statistik och dialog om behov av stöd

Vid analysen av resultatet har följande tagits fram som önskat läge för socialförvaltningen:

- Ingen medarbetare ska utsättas för kränkande särbehandling, mobbing, sexuella trakasserier eller annan diskriminering på jobbet
- Alla medarbetare ska veta var de kan vända sig och vilken hjälp de kan få om de känner sig utsatta
- Alla medarbetare ska känna sig trygga med att berätta om eventuell utsatthet
- Medarbetare och chefer ska uppleva att det är tydligt hur beslut fattas och att beslutsvägarna är tydliga
- Medarbetare och chefer ska uppleva att roller, ansvar och mandat är tydliga och veta vad som förväntas av dem i arbetet

Förvaltningen har prioriterat fram följande strategier och aktiviteter för 2025:

Förvaltningsövergripande prioriteringar

- Arbeta med friskfaktorer hösten 2025
- Förbättra samtalsklimat och dialog och öka kunskapen om diskriminering och kränkande särbehandling inkl. vilket stöd som finns
- Tydliggöra kommunikationsvägar, informationsplatser samt utveckla mötesstrukturer
- Utveckla samordning och kommunikation i samband med förändringar
- Tydliggöra roller och ansvar

Förvaltningens arbete med att sänka sjukfrånvaron redovisas socialnämnden vid del år och årsbokslut samt vid det systematiska arbetsmiljöarbetet, skyddskommitté vår och höst.

En plan med HR är framtagen för att ta fram underlag för ett flexibelt arbetstidsavtal samt förslag till projekt att testa schemaläggning för kvälls och helgbemanning.

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Förvaltningschef har vidare initierat till HR chef att ett arbete behöver startas för att djupare analysera sjukfrånvaron där det inte bara koncentreras på ekonomiska effekter, sätta ett kommunövergripande mål avseende sjukfrånvaro samt ta fram en övergripande plan för det fortsatta arbetet med att minska sjukfrånvaron.

Socialnämndens arbetsutskott beslutade 2026-02-25, § 52, föreslå socialnämnden besluta att förklara sig informerad om arbetet i förvaltningen att intensifiera det systematiska arbetsmiljöarbetet på alla nivåer.

Förvaltningschef Christina Lans föredrar ärendet.

Handlingar

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut 2026-02-25 § 52

Tjänsteutlåtande återrapport Uppdrag till förvaltningschef att intensifiera det systematiska arbetsmiljöarbetet på alla nivåer

Powerpoint skyddskommitté Socialförvaltningen höst 2025

Powerpoint sjukfrånvarostatistik bokslut 2025

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2025-00390

§ 21 Kvalitetsberättelsen 2025

Beslut

Socialnämnden beslutar

att förklara sig informerad om Kvalitetsberättelsen 2025.

Redogörelse

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem för kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) ska verksamheter inom socialtjänst och enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) årligen ta fram en kvalitetsberättelse baserad på verksamhetens dokumentation.

Kvalitetsberättelsen syftar till att ge en samlad redovisning av hur det systematiska kvalitetsarbetet har planerats, genomförts och följts upp under året. Den beskriver genomförda utvecklingsinsatser, uppnådda resultat samt hur arbetet bidragit till att stärka kvaliteten inom Socialförvaltningens ansvarsområden enligt socialtjänstlagen (SoL) och LSS.

Under 2025 har de olika verksamhetsområdena bedrivit ett systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete med fokus på brukarnas behov, patientsäkerhet, samverkan, kompetensförsörjning, ny socialtjänstlag och förebyggande insatser. Arbetet har följts upp genom nationella register, statistik och interna uppföljningar.

Det förvaltningsövergripande systematiska kvalitetsarbetet under 2025 har bland annat präglats av:

- Arbetet för att möta nya Socialtjänstlagen intentioner med en tillgänglig och förebyggande socialtjänst
- Inventering av de kartlagda processerna i verktyget Visalfa
- Arbete med att öka kunskapen om avvikelser och avvikelshantering inom förvaltningen
- Lex Sarah och utvecklad åtgärdshantering
- Fortsatt arbete med styrdokumentsytan och kartläggning av styrande dokument

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

- Genomförande av brukarundersökningar inom flera verksamheter

Utvecklingsområden att jobba med kommande år:

- Behov finns av en strukturerad krisberedskap inom förvaltningen.
- Personalbemanning, en fortsatt utmaning. Att rekrytera och utveckla kompetens.
- Regeringen har aviserat språkkrav och aktivitetskrav som beräknas träda i kraft under året
- Gallring och arkivering, åtkomst till verksamhetssystemet Procapita upphör och de handlingar som finns i det måste hanteras.
- Avvikelse och lex Sarah, en e-tjänst kommer att införas för att ge fler möjlighet att rapportera avvikelser.
- Behov av att förbättra den sociala dokumentationen har uppmärksamats, utbildningar kommer därför att genomföras med start våren 2026.
- Fortsatt behov av systematiskt arbete med processkartläggning.

Socialnämndens arbetsutskott beslutade 2026-02-25, § 54, föreslå socialnämnden besluta att förklara sig informerad om Kvalitetsberättelsen 2025.

Kvalitetssamordnare Jennie Olsson och lex Sarah-utredare Zanna Svedberg föredrar ärendet.

Handlingar

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut 2026-02-25 § 54

Redovisning Kvalitetsberättelsen 2025 till SN

Tjänsteutlåtande Kvalitetsberättelse 2025

Kvalitetsberättelse 2025

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00102

§ 22 Remiss - Utkast till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga (S2026/00342)**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att anta yttrandet som sitt eget, samt

att översända det till Socialdepartementet.

Redogörelse

I promemorian En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30) lämnas förslag om en ny lag som ger socialnämnden möjlighet att besluta om insatser och särskilda föreskrifter för barn och unga utan samtycke. Den utredningen kallas LIV-utredningen.

I detta utkast till lagrådsremiss föreslås att förvaltningsrätten, efter ansökan av socialnämnden, ska pröva frågor om elektronisk övervakning med anledning av en av socialnämnden beslutad särskild föreskrift om en skyldighet för barn och unga att mellan vissa tider uppehålla sig i bostaden eller annan anvisad plats som kan likställas med bostad. I tidigare författningsförslag i promemorian föreslogs att nämnden skulle ta de besluten. Ansvarig för verkställigheten av elektronisk övervakning har också ändrats, från Polismyndigheten till Statens institutionsstyrelse.

Detta utkast handlar alltså om ändringar i de författningsförslag som angavs i promemorian. Nämnden har tidigare avgett remissvar utifrån den promemorian och inga förslag tillstyrkes i sin helhet. Nämnden vidhåller sitt tidigare yttrande och avstyrker förslag till elektronisk övervakning av barn och unga, men finner att det förslag till ändringar som anges i utkastet är väl avvägda och är både lämpliga och nödvändiga om lagförslaget antas. Detta eftersom de befogenheter som ges är av oerhört ingripande natur och att det därför är motiverat att de besluten tas av domstol.

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Nämnden har vidare synpunkter på tidsfristen för remissvaret, som under inga omständigheter är proportionerligt i förhållande till förslagets omfattning och betydelse.

Verksamhetsutvecklare Helen Lind föredrar ärendet.

Handlingar

Remissvar Bollnäs kommun – Utkast till lagrådsremiss Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga

Beslutet skickas till

s.remissvar@regeringskansliet.se, s.sof@regeringskansliet.se, akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2025-00023

§ 23 Rapportering av ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade 2025**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att godkänna rapport över ej verkställda beslut, kvartal 4, enligt 11 kapitlet 1 § socialtjänstlagen (SoL) som inte verkställts inom tre månader eller där avbrott i verkställighet pågått mer än tre månader,

att godkänna rapport över ej verkställda beslut, kvartal 4, enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som inte verkställts inom tre månader eller där avbrott i verkställighet pågått mer än tre månader,

att överlämna rapporten till kommunfullmäktige, samt

att anmäla att rapporten har skickats till kommunrevisionen.

Redogörelse

Personer i behov av vård och omsorg har lagstadgad rätt att få den hjälp och det stöd de behöver från kommunen. Socialnämnden, eller motsvarande i en kommun är skyldig att rapportera till IVO. Nämnden är skyldig att rapportera till IVO om beviljat bistånd enligt 11 kapitlet 1 § SoL och insatser enligt 9 § LSS inte har verkställts tre månader efter beslut. Nämnden ska även rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader.

Socialnämndens arbetsutskott beslutade 2026-02-25, § 55, föreslå socialnämnden besluta att godkänna rapport över ej verkställda beslut, kvartal 4, enligt 11 kapitlet 1 § socialtjänstlagen (SoL) som inte verkställts inom tre månader eller där avbrott i verkställighet pågått mer än tre månader, att godkänna rapport över ej verkställda beslut, kvartal 4, enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som inte verkställts inom tre månader eller där avbrott i verkställighet pågått mer än tre månader, att

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

överlämna rapporten till kommunfullmäktige, samt att anmäla att rapporten har skickats till kommunrevisionen.

Förvaltningschef Christina Lans föredrar ärendet.

Handlingar

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut 2026-02-25 § 55

Tjänsteutlåtande – Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 4 2025.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige, kommunrevisionen, akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2022-00422

§ 24 Val av ledamöter och ersättare samt ordförande och vice ordförande i socialnämndens arbetsutskott för mandatperioden 2023-2026 - ny ersättare**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att till ny ersättare i socialnämndens arbetsutskott efter Evelina Svensson (BP) välja Thomas Backan (BP) för återstående del av mandatperioden.

Redogörelse

Evelina Svensson (BP) har befriats från uppdraget som ersättare i socialnämnden och som en följd av det även uppdraget som ledamot i socialnämndens arbetsutskott. Ny ersättare i socialnämndens arbetsutskott ska därför utses.

Beslutet skickas till

Thomas Backan, förtroendemannaregistret, Ciceron support, lön
Hälsingland, infocenter, akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00011

§ 25 Uppföljning av beslut i socialnämnden 2026

Beslut

Socialnämnden beslutar

att förklara sig informerad om bevakningslista för socialnämnden mars 2026, samt

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare handläggning.

Redogörelse

Kommunstyrelsen beslutade 2023-05-10, § 114 att anta ”Regler för uppföljning av kommunfullmäktiges beslut”.

Beslutet innebär att samtliga nämnder i Bollnäs kommun ska ta fram tre olika sammanställningar för rapportering om nämndens arbete med de beslut som fattas av kommunfullmäktige.

Sammanställning 1: Verkställighetslista. Inkluderar de ärenden där kommunfullmäktige fattat beslut om verkställighet. Sammanställs två gånger per år.

Sammanställning 2: Bevakningslista. Inkluderar samtliga motioner, revisionsrapporter, E-förslag, uppdrag med slutdatum samt övriga ärenden som ska återrapporteras. Sammanställs månatligen eller när nämnden sammanträder.

Sammanställning 3: Årsplanering. Inkluderar återkommande uppdrag där beslut fattats om återrapport med ett upprepat intervall samt politiskt antagna styrdokument. Sammanställs två gånger per år.

Sammanställningarna är en del i arbetet med att uppfylla kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Denna redovisning avser den månatliga redovisningen av sammanställning 2: Bevakningslista.

Verksamhetscontroller Tove Dagh föredrar ärendet.

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Handlingar

Tjänsteutlåtande uppföljning av beslut i socialnämnden mars 2026

Bevakningslista för socialnämnden mars 2026

INTERN Bevakningslista för socialnämnden mars 2026

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00012

§ 26 Information till socialnämnden 2026**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att förklara sig informerad.

Redogörelse

Verksamhetschef särskilt boende (SÄBO) Markus Thorsteinsen lämnar information från sitt verksamhetsområde.

Förvaltningschef Christina Lans lämnar information om Nätverk Velfärd och den regionala samverkans- och stödstrukturen.

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00009

§ 27 Delgivningar i socialnämnden 2026**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att förklara sig informerad.

Handlingar

Taxor och avgifter för kopior av allmänna handlingar, antagen av KF 2026-01-26, § 12

Sundsvall KR 2942-25 - Slutligt beslut 2026-02-13 (4392-25)

Hemtjänstindex 2026-02-16 - inför valet

Folkhälsorådets protokoll 2026-02-09 §§ 1-5 med bilaga

Avslutsbrev från Arbetsmiljöverket 2026-01-29 - Vi har avslutat ärendet (2025/080877)

Förteckning över inledda utredningar enligt lex Sarah 2025

Kommunfullmäktiges beslut 2026-01-26 § 20 - Val av ny ledamot och nya ersättare i socialnämnden för återstående del av mandatperioden 2023-2026 efter Ulla Burman (L) och Saga Astner (L) samt Evelina Svensson, tidigare (BP)

Kommunfullmäktiges beslut 2026-01-26 § 12 - Taxor och avgifter för kopior av allmänna handlingar

Kommunfullmäktiges beslut 2026-01-26 § 18 - Befrielse från kommunala uppdrag 2025 - Evelina Svensson (BP)

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00010

§ 28 Anmälan av delegationsbeslut 2026**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att förklara sig informerad och lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar

Delegationslista IFO januari 2026

Förteckning delegationsbeslut 260127-260302

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00124

§ 29 Nämndinitiativ - Utred förutsättningarna för att erbjuda arbetsskor till omsorgspersonalen i Bollnäs kommun**Beslut**

Socialnämnden beslutar

att uppdra åt socialförvaltningen att utreda kostnader för att erbjuda arbetsskor till kommunens anställda inom omsorgen, samt om detta skulle förmånsbeskattas, med återrappport till socialnämnden senast september 2026.

Redogörelse

Med stöd av kommunallagen 4 kapitlet 20 § begär Christer Lund (SD) ett initiativärende.

Initiativärende från Sverigedemokraterna

Utred förutsättningarna för att erbjuda arbetsskor till omsorgspersonalen i Bollnäs kommun

Förslag till beslut

”I socialnämnden

1. Att uppdra åt socialförvaltningen att utreda kostnader för att erbjuda arbetsskor till kommunens anställda inom omsorgen, samt om detta skulle förmånsbeskattas.

Bakgrund till initiativärende

Vår omsorgspersonal tillbringar en stor del av sin arbetsdag på fötterna. Det går långt och det blir ofta även tunga lyft. För att kroppen inte ska ta allt för stor skada av det slitsamma arbetet krävs ordentliga skor. Idag så erbjuds arbetskläder till våra anställda, men skorna får de sörja för själv. Många partier har uttryckt sig positiva till att erbjuda arbetsskor som en del av arbetskläderna.

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Ett frågetecken är däremot om arbetsskorna skulle förmånsbeskattas. Detta, och vad det skulle kunna kosta, har fått en del att tveka. För att få klarhet i den frågan och kunna ge ett besked till våra anställda inom äldreomsorg, funktionsstöd, och så vidare, så vill vi uppdra åt förvaltningen att utreda frågan.”

Yrkanden

Erika Engberg (S) föreslår tillägg till förslaget, med återrapport till socialnämnden senast september 2026.

Propositionsordningar

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att socialnämnden beslutar i enlighet med förslaget och Erika Engbergs tillägg.

Beslutet skickas till

Förvaltningschef Christina Lans, akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00019

**§ 30 Information om inkomna domar och beslut
avseende äldreomsorgen och funktionsstöd 2026****Beslut**

Socialnämnden beslutar

att förklara sig informerad.

Redogörelse

Erika Engberg, ordförande i socialnämndens arbetsutskott, lämnar redogörelse för inkomna domar och beslut avseende äldreomsorgen och funktionsstöd för perioden 2026-01-27 – 2026-03-02.

Handlingar

Förteckning inkomna domar och beslut ÄO FS 260127-260302

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Dnr SN-2026-00018

**§ 31 Information om inkomna domar och beslut
avseende individ- och familjeomsorgen 2026****Beslut**

Socialnämnden beslutar

att förklara sig informerad.

Redogörelse

Erika Engberg, ordförande i socialnämndens arbetsutskott, lämnar redogörelse för inkomna domar och beslut avseende individ- och familjeomsorgen för perioden 2026-01-27 – 2026-03-02.

Handlingar

Förteckning inkomna domar och beslut IFO 260127-260302

Beslutet skickas till

Akt

Ordförande Erika Engberg <i>Digitalt signerat</i>	Justerande Christer Lund <i>Digitalt signerat</i>	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------